

Persbericht

Beheer archieven rijksoverheid moet beter

De rijksoverheid verantwoordt zich nauwelijks over de manier waarop zij met haar archieven omgaat. Dat schrijft algemene rijksarchivaris dr. M. W. van Boven in zijn jaarverslag 1997 over de archiefinspectie aan de Tweede Kamer. "Archiefbeheer krijgt nog steeds structureel te weinig aandacht binnen de overheidsorganisaties", aldus Van Boven in zijn inleiding, die in de eerste alinea herinnert aan de Liro-affaire van het Agentschap van het ministerie van Financiën en de oneigenlijke vernietiging van dossiers door de Militaire Inlichtingendienst.

Het verslag van de algemene rijksarchivaris over 1997 stelt dat het essentieel is dat zorgdragers (dus bijvoorbeeld ministeries) zelf verantwoording afleggen over het door hen gevoerde archiefbeleid. Onderzoek van de Rijksarchiefinspectie naar de archiefparagraaf in de Rijksbegroting 1998 leverde teleurstellende resultaten op. De aangetroffen gegevens bieden onvoldoende inzicht om kwaliteit en kosten van het archiefbeheer op hoofdlijnen te beoordelen. Inmiddels komt de archiefparagraaf niet meer voor in de begrotingsaanschrijving voor 1999 en dat betekent dat dientengevolge zorgdragers in de toekomst geen actieve verantwoording meer afleggen over hun archiefbeheer.

Digitalisering biedt grote mogelijkheden voor de informatievoorziening bij de overheid. Maar volgens dr. Van Boven in zijn verslag is de ontwikkeling niet zonder risico's: "het digitale vraagstuk is omvangrijk en complex en het millenniumvraagstuk dat nu zo in de aandacht staat, is slechts het topje van de ijsberg. Wat grotendeels nog onder het wateroppervlak zit, is het behoud van digitale bestanden; en dat probleem is veelomvangrijker en op termijn ook veel ingrijpender." Het verslag signaleert dat binnen de diverse overheidsorganisaties de digitalisering van de informatie langs verschillende, onderling gescheiden trajecten verloopt. De invloed daarbij van de documentaire informatieverzorgers is vaak marginaal. Daardoor voldoen digitale archiefbestanden veelal niet aan de archiefwettelijke eisen.

Algemeen rijksarchivaris Van Boven concludeert dat archiefbeheer bij de leiding van de departementen niet de status heeft die het verdient. Dat heeft al eerder tot ernstige incidenten geleid. Waarbij de verantwoording, de democratische controle en het historisch belang in het geding zijn.

De nieuwe staatssecretaris van cultuur dr. F. van der Ploeg, onder wiens politieke verantwoordelijkheid de Rijksarchiefdienst valt onderschrijft in zijn aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer het tweeledig pleidooi van dr. Van Boven om de situatie te verbeteren. Allereerst moeten departementen en zelfstandige bestuursorganen werk gaan maken van structureel beleid voor hun archieven met daarbij goede afspraken over de kwaliteit en de verantwoording. Daarnaast behoeft de Rijksarchiefinspectie versterking om haar taken van toezicht goed te kunnen uitvoeren. Eerder dit jaar heeft de Werkgroep Onderzoek Archieven van de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten uit de Tweede Kamer die wenselijkheid eveneens uitgesproken. Staatssecretaris Van der Ploeg schrijft dat hij tegen deze achtergrond nog dit jaar samen met de algemene rijksarchivaris onderzoek zal doen naar beleid, positie en bezetting van de rijksarchiefinspectie.

(Voor meer informatie: drs. J.C.Mulder, Rijksarchiefdienst, Voorlichting en Internationale Aangelegenheden! tel/ 070/ 3315554).

11 september 1998